

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm I. Alia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

S. Clericus.

PARAPHRASIS.

Si Clericus, contra Ecclesiam, à qua beneficium obtinet, pro extraneo aliquo Aduocatus, vel Procurator existat, tanquã ingratus beneficio priuari debet.

Ratio huius est, quia etiam vasallus beneficio feudi priuatur, si contra dominum suum militauerit, lib. 2. feudorum, tit. 24. Quæ fuit prima causa feudi amittendi. Aduocati autem militibus comparantur, cum per eos hominum vita, & patrimonium defendantur, l. Aduocati, 14. C. de Aduocatis & c. Eademque ratione, si Aduocatus contra alium donatorem suum patrocinium alicui præstet, donatio illi facta ob ingratiitudinis notam reuocari potest, sicuti tradit Abb. hic n. 2. Andr. Gaill lib. 1. obseruat. 88. n. 6. argum. huius textus, & c. ult. de donat.

Sed excipi debet primò, Nisi Superioris præceptum, idè quæ necessitas quædam co-

gat. Quæ tamen facillè imponi non debet Aduocatis, vt contra dominos, aut insignes benefactores suos operam suam in iudicio præstare cogantur.

Excipi debet secundò argum. huius textus; Si pro persona sibi coniuncta postulet: perinde enim censetur, ac si propriam causam ageret. Quæ de re Specul. lib. 1. p. 4. tit. de Aduocato, §. 1. n. 30. Ioan. Andr. hic n. 7.

Illud in quæstione est, vtrum Aduocatus patrocinium præstare possit contra Rempubl. vel dominum, à quo salarium habet, vt paratus sit causas eius defendere, si vocetur. Affirmat Abb. hic n. 3. Quia salarium Aduocatus non accipit vt donum, seu beneficium, sed tanquam meritum, seu mercedem. Sed contrarium docent Bartol. in l. 2. C. Aduocatis diuers. iudicium, Andr. Gaill loco cit. Et hæc sententia in praxi apud nos viget, quòd ea conditione expressa, vel tacita conditione salarium annuum Aduocato constituatur, vt contra constituentem aduocare ipsi non liceat, nisi Superioris, seu Principis præceptum cogat.

TITVLVS XXXVIII. DE PROCVRATORIBVS.

Vomodo Procurator ad lites differat ab Aduocato, leges in Theol. morali lib. 3. tr. 4. c. 26. n. 7. §. Procurator, & n. 8.

CAPITVLVM I.

Alia.

PARAPHRASIS.

Cum Episcopi Salonitani causa Romæ decidenda esset, quidam eò accesserunt, vt causam eius prosequerentur: Sed Episcopus

rescripsit, se illos non misisse, idè quæ cum ipsis acta sunt, irrita esse oportere. Postea autem cum idem Episcopus alios submitteret, neque ipsis fidem habendam esse iudicauit Gregor. I. Pontifex, eò quòd mandatum procuratorum exhibere non potuerint. Mandatum itaque idem Gregorius, vt personam instructam cum mandato legitimo, subscriptionibus Capituli, & testium raborato, alijsque actis authenticis transmittat: vt quidquid cum tali procuratore actum fuerit, de iure subsistat.

SYM.

SUMMARIUM.

1. De gestis cum Procuratore falso, seu qui mandatum non habuit, non tenetur dominus seu principis alis sed ipsemet Procurator conveniri potest.
2. In casu dubio, an Procurator mandatum habeat, praestita cautione de rato admitti potest, non tamen debet, si nihil asserat, nisi meram assercionem, dicendo scilicet se missum esse, seu mandatum habere.
3. Non opus erit cautione de rato, si mandatum Procurator per testes probare velit. Si tamen insufficientis ad soluendum videatur, cautio fideiussoria exigere potest.
4. In gestis ab Univeritate v. g. Capitulo, qui de Capitulo sunt, & consensum prestare, debent, non possunt describi tanquam testes.

NOTANDUM I. De gestis cum Procuratore falso, seu qui mandatum non habuit, non tenetur dominus, seu principalis, uti etiam habetur in l. licet, 24. C. de Procurator. l. 3. §. falsus, ff. rem ratam habere. Sed ipsemet procurator conveniri potest, l. Plautius, 61. ff. de procur. & notat ibi Gl. margin. Abb. hic not. 1.

NOTANDUM II. Tametsi in casu, cum dubitatur, vtrum procurator mandatum habeat ad litigandum (v. g. si sigillum instrumenti incognitum sit) praestita cautione de rato, admittatur, l. 1. C. de procur. tamen admitti haud debet, si nihil asserat, nisi meram assercionem, dicendo videlicet se missum esse, seu mandatum habere, ut colligitur ex hoc c. & tradit ibi ex communi Bartol. §. Secundo dicitur, contra Gl. in cit. l. 1. ver. cautio, ubi non recte ait, rem dubiam fieri, eo ipso quod procurator asserit se mandatum habere, & adversarius id ipsum negat. Cum enim affirmanti probatio incumbat, ideo si nihil omnino probet, non censetur dubia, cum praesumptio contra illum sit.

3. Caeterum in casu, quo de procuratorio mandato dubitatur, si illud procurator per

testes probare velit, admittendus est, ita ut opus non sit cauere de rato, quia nihilominus obligabitur adversario, si sefellerit: Quod si autem procurator sufficiens non videatur ad soluendum, tum cautio fideiussoria exigere potest. Vide Gl. hic ver. portitoribus, Bartol. cit. l. Abb. hic n. 5.

NOTANDUM III. In gestis ab Univeritate, v. g. Capitulo, ij, qui de Capitulo sunt, & auctoritatem seu consensum praestare debent, non possunt describi tanquam testes, uti Imola hic monet n. 3. & sumitur ex c. literis, 6. de transact.

CAPITVLVM II.

Querelam.

PARAPHRASIS.

Inter Episcopum Sabinensem, & Antonium Clericum controuersia erat, quam Pontifex Vigornensis Episcopo commiserat; Is citauit Antonium, qui tunc ob infirmitatem accedere non potuit: eamque excusationem suam per missos ad Episcopum probare paratus erat. Sed hoc non obstante, Episcopus Vigornensis dictum Clericum in expensis condemnauit, propterea quod ad terminum constitutum non aduenisset. Postea vero Papa Alexander III. eundem a sententia hac absoluendum esse dixit; quia citatus ad iudicium in causa graui, si ipsemet venire nequeat, inuitus cogi non possit, ut procuratorem mittat.

SUMMARIUM.

1. Infirmus grauiter habet iustam causam non veniendi ad iudicium; nec tenetur mittere Procuratorem, si causa grauis & ardua sit.
2. Sententia contra absentem, velut contumacem, lata ipso iure irrita est, si iudici constet, vel probata est iusta absentia eius; valet autem, si eadem non constet de impedimento, vel probabile.